

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje 20 četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. še se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“. Opravništvo, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Srbstvo.

Še pred malo časa se je o ideji srbstva mnogo pisalo in umovalo. Srbija je slovela v svetu kot moderno urejena in moralčno in fizično jaka država. Prisivajala si je celó jedino sebi pravo in moč osvobojenja turških Slovanov. In to je pred vsem drugim smatrala kot svojo nalogo, kot svoj poklic. Evropa jo je imela sploh za jugoslovanski Piemont, je verjela v njeno misijo, ter jo tudi za izvedenje te misije dosta jako cenila. Ideja srbstva identificirala se je uže skoro z idejo jugoslovanstva. Srbija se je svetila na temnem jugoslovanskem polju, kakor visoki svetilnik na morskem bregu ob času burne temne noči. Célo jugoslovanstvo je zaupno gledalo na njo. More se reči in priznati, da je vse to bila zasluga, kneza Mihajla. Njegovo veliko bogatstvo mu je podajalo dovoljnih sredstev za vsestrano širjenje ideje o velikem poklicu srbskega národa. Robert Ciprian, Kanitz in drugi v svetu poznani možje so stali v službi Mihajlovej, slaveči in šireči v svojih etnografičnih in historičnih spisih srbsko slavo. Cela masa srbskega národa je začela verjeti v važnost in poklic srbstva. Sanjalo se jej je o krvavem maščevanju Vidovega dne, o razdrobljenju turškega gospodarstva v Evropi, o vstajenju Dušanovega carstva, in o starej srbskej slavi. Ustvarila se je družba „srbske omladine“ podpirajoče Mihajla nepogojno. Vse je bilo krasno osnovano, kar iznenadno iz zasede puška počí in kneza Mihajla mrtvega na tla vrže. To je bil za srbsko idejo smrten udarec.

Naglo je gorela, naglo ugasnila, utrnila je kakor zvezda utrinjača. Srbski národ je z Mihajlem svoj program izgubil, svojega vodjo, svojo personifikacijo. Obrenovičevac Milan, zasedši srbski kneževski prestol, nij bil kot Srb

odgojen, nego kot „weltmann“ v pariških salonih, ter nij imel, in tudi še danes nema nobenega pojma o národnosti. „Srbsko omladino“, ki je Mihajla tako krepko podpirala, je začel preganjati. Časopise, osodivši se za srbsko idejo pisati, je ukazal obustaviti; može, navdušene za napredek srbstva, je dal zapirati . . . in to vse na svét ali bolje rekoč na ukaz konzulov inostranih velevlástij. Nasledek vsega tega je današnja brezprogramnost srbskega národa, zmešnjava pojmov in nazorov, vrenje in kipenje duhov, in siljenje k revoluciji. Politične strasti zaprašile so tolikim prahom areno javnega srbskega življenja, da nobeden več ne vidi ven ne noter, kodi ne kamo. V očigled te zmešnjave v srbskej kneževini se pa bori Srbstvo v Hercegovini in v Bosni malo da ne uže zdvojeno za svoje osvobojenje. V srbskej kneževini se pa za to zdvojenje starajo in ne starajo. Nij še dolgo tega, da se je Srbstvo vse treslo pri vprašanji: čegava bo Bosna? Denes je pa tudi v tem vprašanji precejšen indiferentizem zavladal in sicer v spoznanji nemoči za izvedbo tega. Kakor denes stvari stoje, more srbsko kneževino samo še diktatura rešiti. Da Bosna in Hercegovina ne bodete srbski — in gotovo je, da ne bodete — to ima srbski národ sam sebi pripisati! — Kako malo zaupanja ima Srbija denes v inozemstvu, pokazalo se je s tem, da nij mogla nikjer posojila najeti, dočim je mala Črnogora prav lahko denar dobila. Sicer bi pa Jugoslovanstvu v korist bilo, če bi Srbstvo malo svojega šovinizma opustilo, kar bi mu pri današnji njegovej nemoči celo pristojalo. — a —

Loka ali Predél.

(Spisal V. C. Supan.)

I.

Sploh je znano, da se bije uže večletni peresni boj v žurnalistiki zavoljo železničnega

projekta Loka-Predél, boj kakoršnega še nij bilo, zavoljo nobene železnice. Ta velevažna stvar nij se razjasnevala samo za Kranjsko deželo, temuč tudi sploh za avstrijske državne koristi.

Mi Ljubljančanje, kateri smo proti Predélnej, za direktno zvezo z Rudolfovo železnico od Loke do Trsta in Muggije in proti katerej zvezi smo z vso eneržijo delali, zdržati se hočemo denes vsakih družih opomb. Najinteresantnejša okoliščina pak, da sedaj po toliko letih, na tisti dan (12. januarja t. l.) ko je subkomite železničnega odseka po predlogu poslanca Dumba Predélni načrt jednoglasno ovrgel, kar se smo uže prej nadejali, da je, pravimo drž. poslanec in komorni svetovalec J. M. vitez Teuschel, govoril v ostrem govoru v komornej seji za od vlade predloženi projekt Trbiž-Predél-Gorica; pri katerej priliki se je posebno nedelikatno obnašal in govoril o uže otvorjenej železnici Ljubljana-Beljak in da je črta Trst-Loka prava hčer greha v oziru železnice Ljubljana-Beljak. To terja odgovora.

Navajeni smo, pri duševnem boji roko-vice nositi, zato vprašamo gosp. državnega poslanca in komornega svetovalca Teuschl-a, kje so dokazi, da je črta Ljubljana-Trbiž slab izrodek?

Kje dokaz, da je črta Loka-Trst hčer tega greha? Da! porod loškega projekta je tudi od nas iz Ljubljane izšel, a velecetiti gospodje tržaškega mestnega sveta se svojo pravo inteligencijo je nijso spoznali kot grešno hčer črte Ljubljana-Beljak, temuč so pristopili s pravim priznanjem stvari in z dopolnitvijo svoje dolžnosti k nam tako tudi večjidel previdnejših Tržčanov.

Da! za božjo voljo s poštenimi diskuzijami razjasnijo se pojmi in nazori in to tem ložje, čem večja je izobraženost in previdnost,

Listek.

Rusija pod tatarsko nadvlado.

Po „Gramotjej“ spisal J. Steklasa.

Po vnanjosti Tatari nijso podobni Rusom. Oni so majhne postave, z malimi očmi in redko brado. Poprej so živeli v stepah; hiš nijso imeli, nego stanovali so v šatorih, narejenih iz protja in pokritih s klobučino; v sredini tacega šatora so naložili ogenj, in dim se je vil skozi luknjo na vrh šatora. Le te šatore so vozili oni z soboj povsod, kamor koli so se obrnili. Vsak Tatar je imel žen, kolikor je bilo mogoče; žene so se kupovale od roditeljev, in čim bogateji je bil Tatar, tem več žen je imel. Tatari so imeli mnogo živine, velblodov, volov, konjev. Verovali so v boga, ali klanjali se mu nijso, nego prinašali so žrtve različnim kumirom, narejenim po podobi človeškej; klanjali so se solncu, mesecu

in zvezdam. Od mladih let so se učili jahati in streljati v cilj. Pazili so na živino, ali njihova glavna in najljubša zabava je bila streljanje v tarčo in jahanje. Tudi žene so jahale na konjih, ali njihovo glavno zanimanje je bilo gospodarstvo. Sploh so se priučavali Tatari uže od mladosti vojski, in vsled tega je bil ves národ ratoboren, ter surov in divji. Mej soboj so oni živeli vedno v miru, nikdar se nijso sprli, ali z družimi národi so pa postopali nenavadno divje in okrutno; izmučiti in ubiti tujega človeka jim je bilo veselje, ter vse jedno, kakor ubiti mačko ali pa psa . . . S početka Tatari nijso bili národ silen, zato ker so bili razdeljeni na več plemen, ter je vsled tega tudi vsako pleme napadalo samo druge národe. Velike vojske nijso imeli. Ali pojavil se je znamenit človek, po imenu Čingis-Kan, ki je zjedinił vsa plemena pod svojo oblast, ter na tak način povzdignil silo, pred katero je vse trepetalo.

Tatari so prišli iz globine Azije in najsilneje pleme je bilo mongolsko.

V tem času Rusija nij bila tako mogočna, silna in velika država, kakor je zdaj. Poprej nij bilo samo jednega samodržavnega vladarja, nego vsako mesto je imelo svojega kneza, ki nij bil nikomur podložen. Le-ti knezi nijso nikdar živeli zadružno, mirno, nego vsak izmej njih je hotel biti najstareji nad vsemi in zatorej so trajale mej njimi postojane vojske, ki so čezmerno oslabile in ob moč pripravile ruske države. Razun razdorov in borb mej svojimi knezovi imela je Rusija tudi mnogo borb z zunanji sovražniki, s Švedi, Litvani in družimi. Nij bilo niti jednodušja, niti prijateljstva, pa tudi ljubezni ne mej ruskimi vladarji; vsak je samo na to gledal, kako bi mogel zavladati v posestvu družega, še celó pravi bratje, dedi itd., so se drli mej soboj in ubijali jeden družega. Očividno je, da Rusija takrat nij mogla biti silna; razdori so bili ve-

da se je sedaj po preteku več ko 6 letih do prepričanja došlo, da je Predel-črta zavrgljiva, iz geografičnih, tehničnih, narodnih, gospodarstvenih obzirov in iz strateškega stališča, so večestiti gospodje subkomiteja železničnega odseka dokazali eklatantno, ker so ta vladni predlog zavrgli jednoglasno, in mi ne dvomimo ne jeden trenotek več, da bode parlament jednako odločil. Sploh bi jako čestiti komorni svetovalec tržaški, ki je, kakor čujemo, spediter, torej bi moral vedeti, da takoj, ko bodejo dolenska arlska in ko bodo turške železnice dodelane, pojde celó vzhodno-indijska pošta od Bodenskega jezera doli čez Beljak-Ljubljana-Salonik, in ne več čez Brindisi.

Kje je tedaj slab izrodek železnice Ljubljana-Beljak? Vse od nas projektirane kranjske železnice spadajo, kakor smo uže dosta dokazali, v periferijo evropske železne zveze, ter vsak star spediter ve, da je bila Ljubljana nekdanj največje speditersko mesto monarhije. In res, ne moremo se dosta čuditi, da je večina tržaške trgovinske zbornice še vedno za Predelsko železnico, akoprem se vladni predlog glasi za železnično črto Predel-Trbiž-Gorica in menijo ti gospodje trgovci v tržaški trgovinski zbornici, da bi zaradi par milij krajše *) predelske črte potem mogli s celim svetom konkurirati, ter da se bode potem celi svetni promet predrugačil. Kako jasna in previdna je zadnjič izšla brošura nekdanjega trgovskega ministra Wüllersdorfa, kateri je tudi odločno proti Predelski železnici, tedaj tudi nasproti govoru gospoda Teuschla.

Gospod Teuschl je trgovskim komornim svetovalcem zagotovil, da ako bi se njegovi nazori ne strinjali več s komoro v železničnej zadevi, bode on svoj mandat kot drž. poslanec odložil. Mi smo od marsikaterega uže dobro poučeni in vemo tudi natanko zakaj in komu je gosp. Teuschl uže davnaj obljubil in kedaj bode svoj mandat kot drž. poslanec odložil. Da! tako je!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 19. januarja.

Iz **Dunaja** nam kratek telegram dogodek poroča: Gospodska zbornica je z malimi izpremembami potrdila klostersko po-

*) Na zahod namreč samó, nasproti pa toliko milij krajši na sever po progí od Loke do Lauensdorfa ali Celovca. Kako pa stoji od Gorice-Trsta? Pis.

koviti, kakor tudi sovraštva. Tatarski kan je mogel s svojo ogromno vojsko lahko pokoriti Rusijo, ker se je imel boriti z vsakim mestom posebej. Da je bilo prijateljstvo mej ruskimi knezi, lahko bi se bili mogli zjediniti, ter zbrati veliko vojsko, s katero bi se bili lahko uprli Tatarom; ali kaj pa more jedno samo mesto proti celej vojski? In tako je mogel kan brez kaznjeno osvojevati in plemeniti mesta, paliti sela, ubijati in mučiti ljudi . . . kar je tudi delal.

Ruska zemlja je bila osvojena po Tatarih l. 1237. Tri sto tisoč Tatarov se je pokazalo v predelih Rjezanskih. Poprejšnji njihov poglavar Čingis-Kan je umrl, in Batij, unuk njegov, nastopil je njegovo mesto. Batij je navalil z mnogobrojno svojo vojsko v rjezanske predele, ter poslal poslanca za zahtevanjem velicega davka od knezov in občne pokornosti Tatarom; ali knezi rjezanski, muromski in

stavo v tretjem branji, a je zavrгла postavo o uredbi pravnih razmer starokatolikov.

Šestdeset udov gospodske zbornice, tudi nekateri federalisti, so imeli posvetovanje, kako postopati gledé ogerskim terjatvam. Seja je bila tajna.

Na **Češkem** se zopet pripravljajo na volitve in sicer v deželni zbor. Ker je takozvana mladočeška stranka za to, da v deželni zbor bi morali vsi češki poslanci stopiti in tam zagovarjati pravice češkega národa, če se uže prav ne udeležujejo državnega zbora, — bodo zopet po nekaterih mestih dvojne češke kandidature in neprijetno razdražena agitacija. Časopisi uže začenjajo.

Vnanje države.

Orijentalno vprašanje se bode začelo na spomlad vendar tako razvijati kakor je bolje. Prusko glasilo konservativcev, zmirom dobro podučena „Kreuzzeitung“ prinaša na čelu svojega lista dopis iz Dunaja, v katerem se reče, da je Andrassy do sedaj proti krizi dobro operiral, ali za bodoče se ne bode mogel, ker on, ves magjarski politikar protivi se obojemu jedino pravemu rešenju bosenskega vprašanja: ustrojstvu samostalne države in utelesenju Bosne Avstriji, ali jedno teh rešenj je neizbeživo, in sicer to drugo. Rusija se ne bode protivila, če Nemška in Angleška dovoli. Nemška nema več interesa magjarsko politiko podpirati.

V seji **srbske** narodne skupščine 16. t. m. se je sklenilo, da se vsi udje Marinovičevega ministerstva stavijo v obtožni stan, ker so proračun prekoračili gledé izplačevanj penzij. Voljen je za to odbor. — Ko se je govorilo o vnanjem zastopanju in predlagalo, naj se srbski diplomatski agent na Dunaji odpravi, bil je predlog odbit, ko je minister rekel, da je Avstro-Ogerska Srbiji prijateljska.

Angleške „Times“ govoré o Andrassyjevi noti pa pravé, da bode sicer Angleška pristopila pri izročevanju te note drugim vele-vlastim, vendar si hoče zavarovati svobodo, delati po svojej previdnosti dalje.

Španjska vlada je v Valenciji dovolila volilni shod onih, ki hočejo znanega republikanca in blazega moža Kastelarja v parlament voliti.

Papež je protestiral proti uvednji državne postavé o civilnem zakonu. Bavarska vlada ne bode niti nič odgovorila.

Pruski deželni zbor je bil 17. jan. od ministra Ghamphausna odprt. Prestolni govor obžaluje, da na Nemškem kupčija in industrija tudi slabo gre in upa, da bode ljudstvo premagalo te težave. Državni dohodki niso tako veliki kakor se je proračunilo a ipak zadostni. Več postav se naznanja, mej družim jedna o svetovalstvu, ki bode nadzorovalo gospodarjenje z denarjem in premoženjem katoliških škofij.

Dopisi.

Iz Vipave 17. jan. [Izv. dop.] Dovolite, da priobčim čestitim bralcem „Slov.

pronski so odgovorili: „Ko nobenega od nas ne bode več, potem bode vse vaše.“ A sami so mej tem poslali prositi pomoči k tadanjemu silnemu knezu vladimirskemu — Jurju, rekoč: „Denes bodo Tatarji vzeli našo zemljo, in jutri pridejo, ter vzamejo vašo, zatorej pomagajte nam. Ako ne pomoreš, bodo oni nas pobili, a jutri gotovo vas.“ Ali oholi vladimirski knez Jurij nij uslišal te pravične prošnje. On je mislil: jaz sem toliko silen, da moram sam odbiti navale teh poganskih Tatarov; in potem, ko bodo lepo pobili Rjezance, bodem jaz pregnal kneze njihove, ter vzal mesto in zemljo. Podobni nazori knezov so bili pravi uzrok popolnega razpada Rusije v tem času.

Knezi: rjezanski, muromski in pronski začuvši, da vladimirski knez nij ž njimi jedne misli, so sklenili poslati Tatarom davek, da bi je s tem malo potolažili. Darove je odnesel Feodor, sin kneza rjezanskega. Kan je sprejel

Naroda“ dogodjaj, ki se znabiti ne sme smatrati kot unikum v kroniki vipavskega trga, a vendar zasluži, da se zabilježi, ker je prouzročil toliko smeha in govorjenja. Stal je denes namreč pred oltarjem par z namenom se vpreči v zakonski jarem; par, ki zasluži res, originalen imenovan biti. Ta blagi par si misli: „Lieber etwas spät, als gar nicht“. Ženin je star 73 let, nevesta pa 65. To je sicer uže nekaj posebnega, a vsa stvar postane človeku še le potem prav zanimiva, če se njijne značaje in obnašanje kratko pred osodepolnem „da“ pozna.

Ženin sicer tako šantov, da hodi ob palici, vendar zadnji čas tako nekako moško — predrzno stopa, kakor da bi se mu bil v srce vnel plamen strasti prve mladenčevske ljubezni. Nevesta, 8 let mlajši, je pa od neodvrljive in nepreprosljive starosti tako upognena, da uže kar v dve gubi leze. In če vkupaj sedita kako ga ona ljubeznjivo pogleduje! Ah wie schelmisch! Kako ga prikupljivo poboža. To so sicer otročje čenčarije, a če človek kaj tacega pri tako starih ljudeh vidi, nij potreba ravno, da bi bil obseden z boleznijo „Lachsucht“ da se ne bode srčno smijal.

Pa kaj še! Kmalu bi bil pozabil! 138 let in skoraj nobenega zoba! Ko je „gospod“ izreje družine omenil, je nadepolna nevesta tako mlo-ljubeznjivo svoje majhine ustnice na smeh obrnila! Omeniti še moram, da se je pustil ta par od godca v cerkev spremiti. Da ju je nebrojna množica spremljevala, je samo ob sebi razumno.

Da! videti ta par — nevesto z velikim vencem — pred oltarjem, bil je za človeško oko res prijetno-komičen prizor. Bog jima daj srečo!

Kot karakteristikon naj še povem, da se letos pri nas skoraj izključljivo vdovci in vdove ženijo.

Iz Krašnje 16. jan. [Izv. dop.] Letos imamo pri nas silo veliko snega, pa vedno še namerava padati. Na cestah imajo ljudje sè snegom dosta dela; kajti v obče je navada sneg iz cesarskih cest spravljati, pa to se po družih krajih godi se ve da prav redno in brez bojev, kar žali bože pri nas nij. Sneg je 14. jan. malo prejenal padati, torej je moral cestar delavcev za izmetanja snega naprositi. Zgodilo se je tudi. Ko so naprošeni delavci nekoliko rakije (kar je v Krašnji zelo v navadi) použili se odpravijo svoj posel delat. Do polu dne so še precej redno delali; naj večji nered je bil to, da so mimo

darove, ali je zahteval, da mu vsi knezi oddajo svoje žene, in posebno je želel dobiti krasno ženo Feodora. Vsi knezi so mu prošnjo odkazali. Feodor je bil za to ubit, a njegova lepa žena, začuvši o nesreči svojega moža, je skočila z malim svojim sinom iz visokih sob, ter se ubila.

16. decembra l. 1237 se je prikazala mnogobrojna tatarska vojska pod vodstvom Batijevim okolo zidin grada Rjezanja. Štiri dni je trajala bitka, peti dan pa, t. j. 21. decembra je bilo mesto razrušeno in požgano. Knez rjezanski je bil ubit z svojo rodovino; vsi prebivalci so poginili mučeniške smrti. Tatarji niso bili zadovoljni s to pobedo, nego so šli dalje proti Moskvi. Tukaj so bile iz mesta poslana vojske proti Tatarom, ali te čete so bile uže v prejšnji bitki razbite in zmešane. Tatarji so prodrli v mesto, pobili mnogo stanovnikov, zaplenili kneza Vladimira Jurje-

gređoćim kepe v hrbet metali, posebno „pa-sion“ so imeli na mlade devojke. Prišla je tudi ta dan po opravih Josipa Panćur sred-nje starosti po cesti do cestarjev. Do njih do-spevši jo začnejo kepati in z lopatami sneg v njo metati, ona jim pa pravi: mislim da je cesta prosta vsacemu, torej me pustite v miru dalje iti. Na to jo zgrabi jeden za spodnji del života in jo prekucne prek ceste, jo vali po snegu, in ko se je pa braniti pri-ćela jo hudo začne po glavi mahati s pestjo. Mimo pride nek „financar“ ter začne grajati to ravnanje, ko pa oni le vedno dalje bije in suva pristopi Ožekar in pravi: ubil jo ne boš tukaj pusti jo. Glejte! ćudni prizor — po-pustil je jo in se spustil v Ožekarja, pa nij mu bil kos.

Mej tem uide Josipa Panćur in komaj dospē na svoj dom v Krašnje. Doma se pa zgrudi na tla in se nič ne zavē. Hitro so poslali po duhovnega pastirja, da jej je zakra-ment poslednjega olja podelil. Teško bo še ozdravela. Źupan je naznanil še tist dan sodnji, ona pošlje Źandarme po tolovaja, pa nijso ga tist večer mogli v pest dobiti, drugi dan se je pa sam napotil k sodnji, da bo prejel zasluŹeno kazen.

Torej sedaj še pred cestnimi delavci ne bomo imeli miru? Dotićni, koji imajo pri tem besedo naj skrbijo, da se v prihodnje take reći ne bodo godile, vsaj temu se vendar lahko v okom pride. Tacih in jednacih dogodkov je pri nas vedno veliko.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

Iz Dunaja 18. jan. Minister Lasser je nevarno zbolel na kongestijah v glavi. Zdravniki se boje, da ga bode mrtud zadel. Vsled tega so ustavoverni krogi silno popar-jeni. — Došla je tudi novica, da Rusija or-ganizira kontinentalno koalicijo proti Angleškej.

Iz Dunaja 19. januarja. — Pódodsek Źelezniškega odbora nasvetuje zidanje Źeleznice Celje-Spodnji Drajbreg. — Cesar je imenoval Kutschkerja za dunajskega nadškofa in papeŹ je to imenovanje potrdil.

Iz Dubrovnika 19. januarja. Vćeraj po pólu dnē je bil velik boj mej Turki in vstaši v Radovanom Źdrelu mej Trebinjem in Drenom. Trije tabori turške vojske, idoći iz Trebinja v Carmo (?) po ŹiveŹ, so bili od vstašev napadeni, tepeni in na tri dele raz-biti. Jeden teh delov je bil unićen, drugi je v tvrdnjavico Drjen pobegnil, tretji je v brdu obkoljen od vstašev, boj s tem se še nada-

ljuje. Dosedaj so vstaši dobili 350 ostrogušnih pušk in 6 Źotorskih tend. (?)

Domaće stvari.

— („Slovenski Narod“) je bil vćeraj zarad uvodnega ćlanka „birokracija in naš srednji stan“ uŹe zopet konfisciran. Ta ćlanek je pisal jurist, ki ga bode gotovo pripravljen pred porotniki zastopati. Bral, ko-likor je bilo le mogoće: popravil (t. j. ohladil zarad znane konfiskatorne prakse) in sam v tisk dal ga je zadaj podpisani urednik, ki tudi ves greh ali ves „pregrešek“ s tem javno na-se jemlje. To naglašamo v oći ljubljanske deŹelne sodnije, ki bode imela konfiskacijo potrditi ali nepotrditi, in katere soud gosp. Leitmaier v svojej knjigi tako lepo slavi ne-odvisne porotnike, nasproti „menj ali več od-visnim sodnikom.“ Dajte nas pred porotnike, a ne zmirom konfiscirati in naše naroćnike oškodovati. Tu smo, mi smo pripravljene do-kaz resnice voditi. Ali je mar resnica kaznjiva?

— (Iz deŹelnega odbora.) V seji 15. januarja je bilo skleneno, da se potrdi predlog pomnoŹenega krajnega Źolskega sveta o definitivnej oddaji ućiteljske sluŹbe na Źtiri-razrednej ljudskej Źoli v Źkofji Loki ućitelju Valentinu Telbanu. — Nadućitelju na ljud-skej Źoli v Krškem je bilo dovoljeno iz nor-malnega Źolskega fonda za mesece oktober, november in december 1875 odškodovanje stanovanjine. — Bivšemu ućitelju Josipu Kravsu na dekliškej Źoli v Novem mestu se je dovolila miloŹcina letnih 60 gld. iz ućitelj-skega penzijskega fonda. — Nasvēt deŹelnega muzealnega kustosa je bil sprejet, da se zbirka najdeb iz nakolnih poslopij na ljub-ljanskem moćvirji da graškemu Joaneumu proti temu, da se dobodo novćne dublete zato, isto tako trŹaškemu „museo civilo,“ kateri pošlje zbirko pomorskih Źivalij. — Od primarja dr. Karla Bleiweisa izdelan program o zidanji zavoda za blazne v Studencu se bode še enkrat v seji pregledal, h katerej bode povabljen poroćevalec deŹelnega sanitet-nega svetovalstva. — Povodom dr. Raf. Vin-centinijeve priobćene knjige o posuŹenji loŹke doline in cerkniškega jezera in reguliranja Unca, bilo je skleneno obrniti se na deŹelno vladu, da se stvar poizve. Okrajnemu cestnemu odboru ljubljanske okolice se je dovolilo 600 gl. predplaće iz deŹelnega fonda, za silna cestna popraviljanja vsled lanskega deŹevja. — Do-volilo se je necemu Źupanu, odstopiti od svo-jega mesta kot Źupan.

vića, ter se odpravili k mestu Vladimiru. — Oholi knez Vladimírski je pustil v mestu svoja dva sina, Vsevoloda in Mstislava, a sam pa se je podal k reki Volgi, da tamkej zbere veliko vojsko in potem Ź njo napade Tatare.

Mej tem pa so Tatare nastavili okolu Vladimira stenobitnih strojev, ter začeli boriti se. 7. febr. l. 1238 so Tatare razbili zidine Vladimira, ter provalili v mesto. Knez Mstislav je pobegnil z večjim spremstvom, Vsevolod pa, misleć rešiti se smrti, je prišel k Batiju z da-rov: ali Batij ne gledeć na mladost in kra-soto Vsevoloda, zapové njega pred njim ubiti. Źkof Vladimírski Mitrofan se je zaprl s kne-ginjo in z bojarji v Bogorodićnej cerkvi, ali Tatare so zaŹgali to cerkev in vsi v njej so nesrećno smrt storili.

Od tukaj so se Tatare odpravili na kneza Vladimírškega, stojećega s svojo vojsko na reki Siti. Jurij je šel prvi proti Kanu, ter se

je začel mej njima strašen boj. Pri vsej hra-brosti vojske Jurijeve in pri vsej herojskej navdušenosti in odvaŹnosti kneza Jurija, so vendar Tatare nadvladali, ubili Jurija in po-tolkli skoraj vso njegovo vojsko.

Po tej bitki so Tatare osvojili mnogo mest, ter se odpravili k mesticu Kozeljsku (v KaluŹ-skej guberniji). Vendar nijso tako lahko pridobi-li tega mestica. Prebivalci mestica Kozeljska so se borili z veliko hrabrostjo; oni so po-tolkli 4000 sovraŹnikov, ter so se tako dolgo borili, dokler nij zadnji izmej njih padel. Leta 1240 so se Tatare prikazali pod stenami Ki-jeva. Letopisci pripovedujejo, da Tatare dolgo nijso hoteli vzeti Kijeva; oni so imenovali to mesto jedno najlepših na svetu; dohajali so na-sladvati se z njegovo krasoto in velićjem; pošiljali so nekolikokrat poslance nagovarjat kijevskega kneza Mihajla, da se jim predá, ker oni ne bi radi tako lepega mesta razru-

— (Slovensko gledališće.) Da smo v pustu, ćutimo tudi pri predstavah sloven-skega dramatićnega društva. Nestroy gospo-dari, in stara njegova moć kaŹe se vedno na novo. Zadnja nedelja prinesla nam je Źtiri-dejansko — zares dolgo — burko „Denes bomo tići“ — t. j. malo okorno Źeleznikar-jevo prestavo Nestroy-eve „Einen Jux will er sich machen“. G. Kajzel (Matijćek) je imel „dober dan“ in ako vse drugo prezremo, bil je njegov „smehokuplet“ celega večera vreden, enakovrsten v dobrej izvršitvi svoje naloge bil mu je g. Kocelj (Melhijor). Prejela sta oba-dva gospoda obćno pohvalo. Bila sta pa tudi jedina, ki sta jo zasluŹila. O gospodićinah ne govorimo mnogo, in morda jim s tem še naj-bolj ustreŹemo; vsaj vćasi je v molćanji — najvećja galanterija. Drugi gospodje pa so se bili deloma menda navzeli „klasićnih“ izrekov Melhijorjevih, — bili so tu in tam „kla-sićni“. G. Ź. Paternoster (Plavec) je malo znal; g. Źušteršić (Bobek) — po obćinstvu prijazno sprejet v tem prvem letošnjem na-stopu, nij sicer nikakor zasluŹil mrzlobe, s kojo ga je pozneje preziralo obćinstvo, ter je opravi-ćil sigurno več pohvale kakor marsikateri drugi; samo zadnji kuplet se mu je nekoliko vnesrećil; pa to nij bila njegova krivda. Bili smo zado-voljni Ź njim. O družih pa velja gori navedeno. Spregovoriti nam je še o soigraji, o ensem-ble-ju resno besedo. To je bilo tako okorno, da uŹe dolgo nijsmo kaj jednacega doŹiveli v slovenskem gledališću. In tu nosi vsak neko-liko krivde, najboljši, kakor najslabejši igra-lec. Da nam je neprijetno, to konstatirati, vedel bo vsak, in prićakujemo, da nam ne bode več treba.

— (Rojanska ćitalnica) naznanja vsem ć. gg. udom in rodoljubom, da napravi v teku tega pusta sledeće veselice: 23. ja-nuarja tombolo s plesom, 5. februarja veliki ples, 16. februarja tombola s plesom in 29. februarja ples maŹkaradni. — Mej temi do-bami je pripuŹćeno, napraviti mladini svoj vsakoletni veliki ples. —

— (PoŹtni modrijanje pri nas.) Naredil sem na poŹtni nakaznici sledeći nad-pis: „J. R., prostak pri 22. polku pešcev. 3. oddelek v Spljetu. Dalmacija.“ in sem poslal na poŹto v Celje. Tam nakaznice nij hotel vzeti in je rekel, da mu mesto Spljet nij znano!

— (Iz Trsta) se nam piše: O ljubav, ti ćut nebeški! Ti mladini sreća, a starim prepovedan sad! Kaj ućiniš vse! — Bilo je

šili. Ali knez Mihajlo in vsi mestjani nijso bili tega mnenja, da se podado, ter so pobili pos-lance. Zdajci okroŹi Kijev brezŹtevilna tatar-ska vojska; po pripovedanju letopiscev nijso mogli Kijevljani jeden druzege slišati od Źkri-panja vozov tatarskih, rjojenja velblodov, rez-getanja konj. Po nenavadno dolgej borbi bil je Kijev vzeti. V tej borbi se je posebno od-likoval kijevski tisoćernik Dimitrij, ki je bil ranjen in ulovljen, ali Tatare ga nijso umo-rili samo radi njegove hrabrosti.

Posle Kijeva je upokoril Kan skoraj vso Rusijo, naselil se na bregovih Volge in za-stenjala je mati Rusija pod strašnim jarmom tatarskim. . . .

Mongolski jarem, ki je trl Rusijo dvesto-petdeset let, je imel na to zemljo velik vpliv v polićićnem, národno-gospodarstvenem kakor tudi v pravstvenem pogledu.

(Dalje prih.)

nedeljo zjutraj, ko na tukajšnji kolodvor pride zala gospodičina devetnajstih let, hči necega pomorskega kapetana, hote se brzovlakom odpeljati v Ljubljano, kamor jo je vleklo srce, za miljenim ljubimcem, ki pa nikakor ne godi „chere mama“. Lepa gospodičina pa nikakor nij pomislila, ka je preko železnice napeljan sel, ki dokaj hitreje prenaša brzovlave od kraja do kraja nego se pod njim vozi sajasti hlapon. Po brzovlakovem odhodu prispeje „chere mama“, ter zvedevša ubeg hčerkin veli policijsko brzovlaviti za njo. Nabrežini mora ljubeznjivi, istinito krasni pasazir izstopiti, ter odpeljati se z baš došlim poštnim vlakom nazaj v Trst. Obup se loti zaljubljeni deve, pomislivši, kako sramoto si je sama zadala, in kaj poreko ljudje. Blizu postaje je že hlapom kach sedem hektometrov jedva je še oddaljen od dvorane, baš zavije v zadnji preduh (tunel). Bliža se bolje in bolje strašni trenotek — zdajci pa ubežnica odpre kupejeve duri, ter v tamnem preduhu skoči raz vlak, mené ka bode v novo peš ubežala zalegovalcem. Samo ob sebi se umeje, da se je prebitko prevarila revica. Skakati raz vlak, ki vozi po dve minuti kilometer, bi vajenemu železničarju ne svetoval, povrhu še v temnem preduhu. Sirota pobila se je strašno, krvavela je na obrazu strahovito. Kaj in koliko se je pohabila, nijsem poizvedel precej sigurno. Nesrečnico odnesli so na materin dom. Kakovi občutki so pač obhajali mater, ko je dobila krvavo hčerko k sebi v naročje.

— (Popravek.) V izkazu o milodarich za pribegle mora namesto XXIV. izkaz stati XXVI. izkaz.

Razne vesti.

* (Proti Nemcem) so Francozje vedno še in bodo močno zavzeti. 7. januarja letos se je v pariškem Odeon-teatru igrala nova igra „Les Danicheff“, v kateri se predstavlja rusko narodno življenje. V tej igri je bil političen pasus, v katerem se pravi, da je divja zver napala Francoza — in Rus ga je rešil. Pri tem prizoru je bil v francoskem gledališču neizmerno buren aplavs in rokoplesk. To kaže, da so Francozje precej na Nemce mislili in da upajo na bodočno zvezo z Rusi in Slovani proti Nemcem.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalessière du Barry

v Londonu.

30 let uže je nij bolezn, ki bi je ne bila osdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicin in stroškov; zdravi vse bolezn v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; železe i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shušanje, bledičico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojence in je bolje nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravilnih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svētніка Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Mr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Bréhan a mnogo drugih imenitnih osob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo št. 73.670.

Na Dunaji, 13. aprila 1872.

Prešlo je uže sedem mescev, odkar sem bil v brezupnem stanju. Trpel sem vsled prsnih i čučenih bolečinah, in sicer tako, da sem od dne do dne vidno gnil, in to zaprečilo je dolgo časa moje študije. Čul sem od Vaše čudapolne Revalessière pričel sem jo rabiti in zagotovim Vas, da se čutim po mesečnem užitku Vše tečne in okusne Revalessière popolnem zdrav, tako, da brez najmanjšega

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

tres nja morem zopet pisati. Za adi tega priporočam vsem bolnim to primerno prav ce o in okusno hrano, kot najboljši pripem č-k, ter ostanem Vaš udani

Gabriel Teschner.

slušatelj javnih višjih trgovskih šol.

Pismo visoko plemenite markize de Bréhan.

Napel, 17. aprila 1862.

Gospod! Vsled neke bolezn na jetrah bilo je moje stanje hušanja in bolečin vsake vrste sedem let sem strašno. Nijsem mogl niti čitati niti pisati, tresle so se vse čutnice na celem životu, slabo prebavljenje, vedno nespanje, ter sem trpela vedno na razdraženi čutnici, katero me je sem ter tja preganjalo in me ne jedni trenotek na miru pustilo, in pri tem bila sem melanholična najviše stopinje. Mnogi zdravniki poskusili so vse, brez da bi moje bolečine zlažjali V polnej obupnosti poskusila sem Vašo Revalessière in sedaj, ko jo uživam tri mesece, zahvaljujem se bogu. Revalessière zasluži največje hvale, pridobila mi je zopet zdravje in me stavila v stanje, da morem mojo društveno pozicijo zopet uživati. Dovolite gospod, zagotovjenja moje pristréne hvaležnosti in popoinega spoštovanja.

Markize de Bréhan.

Št. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanji dušnika, omotici in tiščanju v prsih.

Št. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenji, nespanji in hušanju.

Revalessière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prhrani 50krat več na ceni, ko pri zdravilih.

v plebustih puščah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.

Revalessière-Biscuiton v puščah in tabletah x. 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 40 gold. Prodaje: Du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse šte. 8, kakor v vseh mestih pri dobrih

lekarjih in specerijskih trgovcih: tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštinih pakoznicah ali povzetjih. V Ljubljani Ed. Anr. J. Svoboda, lekar pri „zlatem orlu“, v Reki pri lekarju J. Prodanu, v Celovu pri lekarju Birnsbacherju, v Spiljetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravallo pri drogeristu P. Rocca in J. Hirschu, v Zadru pri Androviču. (304)

Tujci.

17. januarja:

Evropa: Machiario iz Trsta. — Supan iz Grada. — Hofman iz Dunaja. — Weiser iz Brna. — Thalerman iz Prage. — Pichler iz Dunaja. — Pri **Mališči:** Vidman iz Kočevja. — Kapner iz Dunaja. — Vrečko iz Maribora. — Zelen iz Trsta. — Raus iz Dunaja.

Dunajska borza 19. januarja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovoih	68 gld. 95 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74 . 10 .
1860 drž. posojilo	112 . 15 .
Akcije narodne banke	915 . — .
Kreditne akcijske	191 . 80 .
London	114 . 60 .
Napol.	9 . 21 1/2 .
C. k. cekini	5 . 44 1/2 .
Srebro	105 . 80 .

Št. 122.

Razglas.

Pri mestnem magistratu bo zarad oddaje za tekoče leto potrebnih smrekovih mostnic vrednosti okoli 900 gold.

31. januarja 1876

dopoldne ob 10. uri očitna dražba h kateri se poduzetniki vabijo z pristavkom da se dotični pogoji o dražbi in odpeljavi pri mestnem stavbnem vradu lahko pregledajo.

Tudi se bodo pred začetkom ustnene dražbe pravilno sestavljene pismene ponudbe sprejemale. (15—1)

Mestni magistrat v Ljubljani,

11. januarja 1875.

Gerti Nekrep,

izdelavka pušeljev v Ljubljani, gledališčne ulice št. 43,

priporoča p. n. občinstvu za predpust svojo bogato zalogo najmodernejših in najlepših

garnitur za bale, pušelje in girlande,

vsake bire po najnižej cení. Tudi sprejema, natančno, točno in okusno izdeluje vsa v to stroko spadajoča dela, ter jih zaračuni najcenejše. (7—3)

Za dame!

Podpisani usoja si naznanjati, da ima bogato izbiro frizerskih rečij, kakor: kite iz pravih las (60—100 centimetrov dolge) po 3 do 8 gld., chignonove vsake oblike in bire po 6—12 gld.; dalje ima vedno pripravljene tudi crepevaljčke po 50 kr. komad.

Za večjo priročnost čestitih gospij ima tudi veliko zalogo specialitetnih las in zamenja stare izdelke z novimi.

Za mnogobrojno obiskovanje se priporoča (9—2)

L. Businaro,

frizér,

v zvezdnej aleji vis-à-vis kazine.

Naročila sprejema radoooljno ter jih v 24 urah natančno in najcenejše izvrši.

Za dame!

Hiša v Ljubljani

v krojaškej ulici št. 257,

prodaje se s prav ugodnimi pogoji. Več se izvè pri posestniku. (17—1)

Mestna godba

v Ljubljani prevzema v teku predpusta tudi izven Ljubljane oskrbljenje godenja pri plesih. — Naročila sprejema gosp. kapelnik Weiss, v Ljubljani na št. Peterskem predmestji hiš. št. 80. (18)

Lekarna Piccoli

„K angelju“ v Ljubljani.

pripravlja

Dorško olje

(Dorsch-Leberthran-Oel)

iz sale kitovih jeter, v katerem je železni jod (Jodür)

V 35.00 gramih olja iz sale kitovih jeter je 14 centigramov železnega joda (Protajoduretum ferri.) (132—175)

Jaz ne bodem opisoval učinek železnega joda, ker ta je obče znan in se vporablja splošno v zdravilstvenej stroki.

Ta učinek pak postane važnejši, ako se združi z oljem iz sale kitovih jeter in je posebno zdaten v vseh onih slučajih, v katerih se more brzo pomagati oslabljenej redilnej delavnosti; kjer se mora dostaviti krvnej cirkulaciji večja količnost teh elementov, kateri kri čistijo, ter s tem dajejo napravam sopenja večjo delavnost in pripomorejo do ustvaritve zdravnejše in večje krvne mase.

Jaz morem jih tedaj najtopleje priporočati kot najboljši pripomoček proti bramorjem (škrofelnjom), rakitis, kroničnim izpustkom na koži, pljučnim kataru in jetiki.

Nakazanje o rabi. Olja iz sale kitovih jeter uživa se po 10 gramov trikrat na dan ali po zdravniškem predpisu.

Cena jedne steklenice 1 gld. av. velj.

Da se ponarejenju izogne, vti-sneno bode moje ime na vsakej steklenici.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.